

Plenarhandling

B9-0417/2023

2.10.2023

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om utvärdering av Moldaviens väg mot EU
(2023/2838(RSP))

**Dragoș Tudorache, Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Nicola Beer,
Dita Charanzová, Katalin Cseh, Olivier Chastel, Dacian Cioloș,
Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk,
Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Javier Nart, Urmas Paet,
Nicolae Dragoș Pîslaru, Frédérique Ries, Ramona Victoria Strugariu,
Hilde Vautmans**
för Renew-gruppen

Europaparlamentets resolution om utvärdering av Moldaviens väg mot EU (2023/2838(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina senaste resolutioner om Moldavien,
- med beaktande av associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan¹, vilket inkluderar ett djupgående och omfattande frihandelsområde,
- med beaktande av Moldaviens ansökan om EU-medlemskap den 3 mars 2022 och Europeiska rådets därpå följande beviljande av status som kandidatland den 23 juni 2022, på grundval av en positiv bedömning av kommissionen och i linje med parlamentets synpunkter,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser av den 23–24 juni 2022 och den 23 mars 2023,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Moldavien lämnade in sin ansökan om EU-medlemskap den 3 mars 2022 och har varit ett kandidatland sedan den 23 juni 2022.
 - B. Förbindelserna mellan EU och Moldavien har intensifierats sedan dess och baseras på ett ömsesidigt åtagande att stärka deras politiska associering och fördjupa deras ekonomiska integration. I rådets slutsatser av den 13 december 2022 om utvidgningen och stabiliserings- och associeringsprocessen lades tonvikten vid en ytterligare fördjupning av EU:s sektoriella samarbete med Moldavien och dess integrering på EU:s inre marknad.
 - C. Moldaviens regering har eftersträvat en ambitiös politisk, rättslig och institutionell reformprocess och visat att den är besluten och kapabel att uppfylla de nio steg som fastställs i kommissionens yttrande för att uppnå de villkor som har ställts upp för att anslutningsförhandlingarna ska kunna inledas. EU-anslutningen är alltså en meritbaserad process.
 - D. Den 22 juni 2023 gav kommissionen rådet en muntlig uppdatering om Moldaviens framsteg, och en mer detaljerad översyn kommer att ingå i 2023 års utvidgningspaket med rapporter om de tio utvidgningsländerna. Moldavien har gjort enorma ansträngningar och har gjort goda framsteg när det gäller att uppfylla alla de villkor som kommissionen fastställt. Kommissionens kommande bedömning av Moldaviens framsteg kommer att sända ett tydligt politiskt budskap och ha stor betydelse för landets framtid.

¹ EUT L 260, 30.8.2014, s. 4.

- E. Moldavien har drabbats oproportionerligt hårt av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som fortsätter att ha allvarliga humanitära, ekonomiska och säkerhetsmässiga konsekvenser för landet. EU och dess medlemsstater har tillhandahållit betydande politiskt, ekonomiskt och humanitärt stöd till Moldavien.
- F. Trots de dramatiska konsekvenserna av kriget mot Ukraina har Moldavien lyckats att i stor utsträckning befästa sin demokrati och fortsätta sitt reformarbete. Förbättringarna av landets demokratiska system har syns i flera internationella index där landet rankas allt högre: plats 28 av 180 länder i 2023 års globala pressfrihetsindex från Reportrar utan gränser (från plats 40 där landet låg 2022); plats 91 av 180 länder i 2022 års Transparency International, korruptionsindex (från plats 105 där landet låg 2021); plats 68 av 140 länder i 2023 års World Justice Projects rättsstatsindex (från plats 73 där landet låg år 2021).
- G. Ryssland har genom provokationer, desinformation, olaglig finansiering av politiska partier, cyberattacker och andra hybridmetoder försökt att undergräva Moldaviens stabilitet, suveränitet, konstitutionella ordning och demokratiska institutioner. Syftet med Rysslands omstörtande verksamhet i Moldavien är att undergräva allmänhetens stöd för den väg mot Europa som Moldaviens folk har valt, och att destabilisera. Ryssland har använt sin gasexport som ett sätt att utöva påtryckningar på Moldaviens regering, bland annat när det gäller landets EU-vänliga inriktning. Trots alla dessa försök till destabilisering har det moldaviska folket och det moldaviska ledarskapet varit fortsatt fast beslutna att följa den EU-vänliga väg som de har valt.
1. Europaparlamentet bekräftar att det stöder Moldaviens framtida medlemskap i EU. Parlamentet ser fram emot kommissionens bedömning av Moldaviens uppfyllande av de steg som fastställdes i kommissionens yttrande som en del av 2023 års utvidgningspaket. Parlamentet upprepar i detta sammanhang sin uppmaning till kommissionen och Europeiska rådet att inleda förhandlingar med Moldavien om EU-anslutning före utgången av 2023.
 2. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att öka det ekonomiska och tekniska stödet till Moldavien för att underlätta en snabb och effektiv integration i EU. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt betala ut nästa delutbetalning av det pågående makroekonomiska stödet till Moldavien och att identifiera ytterligare medel för Moldavien under revideringen av den fleråriga budgetramen 2023. Parlamentet uppmanar kommissionen att se till att alla dess framtida krav är fortsatt tydliga och exakta och att undvika att ställa upp rörliga mål för kandidatländerna. Parlamentet understryker att om kommissionen tillhandahåller tekniskt bistånd och kontakter med myndigheterna i ett tidigt skede av utformningen av politiken och reformerna kommer det att bli möjligt för Moldavien att upprätthålla reformtakten och kvaliteten på de reformer som krävs för en anslutning till EU.
 3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att arbeta för att Moldavien inkluderas i den reviderade IPA III-förordningen², bland annat genom att tillhandahålla stöd för att

² Förordning (EU) 2021/1529 av den 15 september 2021 om inrättande av instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA III) (EUT L 330, 20.9.2021, s. 1).

hjälpa landet att på lämpligt sätt förbereda sig för ett optimalt utnyttjande av föranslutningsstödet.

4. Europaparlamentet fortsätter att välkomna de moldaviska myndigheternas betydande ansträngningar för att föra reformagendan framåt mot ett EU-medlemskap. Parlamentet berömmar Moldavien för dess framsteg med att reformera rättsväsendet, särskilt när det gäller genomförandet av kommissionens rekommendationer om Moldaviens ansökan om anslutning. Parlamentet uppmuntrar regeringen att samarbeta med alla berörda parter för en hållbar och omfattande reform av rättsväsendet och korruptionsbekämpningen, i linje med EU:s och Venedigkommissionens rekommendationer.
5. Europaparlamentet välkomnar de insatser som gjorts för att öka det civila samhällets deltagande i beslutsprocesser. Parlamentet noterar att konsultationsportalen www.particip.gov.md har uppdaterats och nu automatiskt kan vidarebefordra politiska och rättsliga utkast till intressenter och samla in deras kommentarer och förslag. Parlamentet uppmuntrar myndigheterna att fortsätta att förbättra insynen i beslutsprocessen och involvera det civila samhället på alla nivåer, eftersom det kommer att öka allmänhetens stöd för reformerna.
6. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till EU och dess medlemsstater att stödja Moldaviens integration genom att införliva landet i EU:s program, instrument och byråer såsom programmet för ett digitalt Europa, Europeiska miljöbyrån, Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec), DiscoverEU, programmet Rättsliga frågor (JUST) samt öka landets deltagande i program som landet redan har anslutit sig till, såsom Erasmus Mundus.
7. Europaparlamentet välkomnar den senaste tidens utveckling inom civilskydd, ”roaming som hemma” och säkerhet, vilket kommer att påskynda tillnärmningen av lagstiftningen och visa de moldaviska medborgarna vilka de konkreta fördelarna är med närmare band till EU, och därmed öka allmänhetens stöd för anslutningsprocessen och, i förlängningen, för de EU-vänliga krafterna i landet.
8. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta ge politiskt, ekonomiskt och humanitärt stöd till Moldavien, särskilt genom stödplattformen för Moldavien.
9. Europaparlamentet välkomnar förlängningen av de tillfälliga handelsliberaliseringsåtgärderna för att stödja Moldaviens ekonomi genom att upphäva alla tullkvoter och efterlyser en ytterligare förlängning av dem. Parlamentet upprepar sin uppmaning till EU, med tanke på den lilla moldaviska ekonomins struktur och på basis av positiva revisionsbedömningar, att också tillåta import av moldaviska varor av animaliskt ursprung och att öka sitt ekonomiska stöd till moldaviska jordbrukare som drabbats av marknadsstörningar på grund av kriget i Ukraina.
10. Europaparlamentet fördömer kraftfullt den hybridverksamhet utan motstycke som iscensatts av Ryssland genom dess kriminella proxyaktörer och som undergräver valprocesserna i Moldavien genom olagligt ekonomiskt stöd till politiska partier, i syfte att undergräva landets säkerhet, suveränitet och demokratiska grundvalar. Parlamentet uppmanar i detta sammanhang EU att öka sitt stöd till den moldaviska regeringens

insatser för att förhindra sådan inblandning i landets demokratiska processer, bland annat genom ytterligare riktade sanktioner.

11. Europaparlamentet välkomnar rådets antagande av en ny sanktionsram för att möta försök att destabilisera Moldavien, inbegripet försök att undergräva landets suveränitet och oberoende genom korruption. Parlamentet välkomnar rådets beslut att använda denna ram för att införa sanktioner mot Ilan Shor, Vladimir Plahotniuc, Igor Tjajka, Gheorghe Cavcaliuc och Marina Tauber. Parlamentet uppmanar EU och de nationella myndigheterna att se till att dessa sanktioner införs i vederbörlig ordning.
12. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till de ryska myndigheterna att respektera Moldaviens oberoende, suveränitet och territoriella integritet, att upphöra med sina provokationer och försök att destabilisera landet och undergräva dess konstitutionella ordning och demokratiska institutioner, att dra tillbaka sina militära styrkor från Moldaviens territorium och att stödja en fredlig lösning av konflikten i Transnistrien, i enlighet med folkrättens principer.
13. Europaparlamentet uppmanar EU och dess institutioner att fortsätta att stödja Moldaviens ansträngningar att modernisera sitt betalningssystem så att det kan uppfylla villkoren för integrering i det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa).
14. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att se till att Moldavien får allt det stöd som krävs för att stärka dess institutionella mekanismer och dess förmåga att reagera på hybridhot. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fullt ut operationalisera och stärka EU:s partnerskapsuppdrag i Moldavien (EUPM Moldavien) så att det kan fullgöra sitt uppdrag att stärka Moldaviens motståndskraft. Parlamentet välkomnar i detta avseende undertecknandet i Chisinau den 29 september 2023 av avtalet om EUPM:s status som ett viktigt steg för att uppdraget fullt ut ska kunna genomföra sitt mandat. Parlamentet begär att nödvändiga ekonomiska resurser ska säkerställas för att projekt ska kunna genomföras på ett effektivt sätt, särskilt när det gäller utbildning och utrustning, i syfte att stärka Moldaviens kapacitet.
15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och Europeiska utrikestjänsten att förbättra den strategiska kommunikationen om EU i Moldavien. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att stödja mediekompetens och mediernas oberoende i Moldavien samt att stödja en digital förstärkning av landets kritiska infrastruktur och ersättandet av IKT-system med ursprung i Ryssland.
16. Europaparlamentet välkomnar undertecknandet i Chisinau den 29 september 2023 av avtalet som gör det möjligt för Moldavien att bli en deltagande stat i EU:s civilskyddsmekanism. Parlamentet understryker att landet redan har visat sig vara en pålitlig partner genom att ta emot och skydda ukrainare som flyr kriget, och att Moldavien, genom att ansluta sig till EU:s civilskyddsmekanism, kommer att bidra direkt till att förbättra krisberedskapen och bygga upp ett mer motståndskraftigt katastrofrisksystem i Europa.
17. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna att öka de bidrag som Moldavien får genom den europeiska fredsfaciliteten, med långsiktiga och förutsägbara årliga anslag, och att öppna Europeiska försvarsfondens projekt för Moldavien för att stärka försvarssamarbete och försvarsinnovation.

18. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att konsolidera EU:s stödcentrum för inre säkerhet och gränsförvaltning i Moldavien, som kommer att samordna det stöd som EU och dess medlemsstater ger Moldavien för att stärka brottsbekämpningen och därmed också bättre hantera de straffrättsliga och säkerhetsmässiga konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina.
19. Europaparlamentet påminner om att Moldavien efter Rysslands brutala invasion av Ukraina har tagit emot omkring 110 000 flyktingar, vilket motsvarar över 4,5 % av landets totala befolkning, vilket är en av den högsta andelen ukrainska flyktingar per capita. Parlamentet upprepar att de moldaviska myndigheterna behöver ytterligare ekonomiskt och tekniskt stöd från EU för att hantera denna tillströmning av flyktingar och garantera att deras grundläggande behov tillgodoses.
20. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att fortsätta att hjälpa Moldavien när det gäller att säkerställa dess energioberoende, bland annat genom att öka dess produktionskapacitet, konnektivitet, diversifiering och energieffektivitet. Parlamentet uppmanar med kraft EU att använda nödfinansiering för att förbättra Moldaviens anslutning till EU:s elnät, genom projekt såsom sammanlänkningsprojekt mellan Balti och Suceava.
21. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att öka sitt stöd till återuppbyggnad och uppgradering av Moldaviens transportinfrastruktur, bland annat genom att inrätta en linje med europeisk spårvidd från Chisinau till Iasi (Rumänien), som ett sätt att stödja solidaritetskorridorerna mellan EU och Ukraina samt Moldaviens och Ukrainas ekonomier.
22. Med tanke på Moldaviens utmaningar och status som kandidatland upprepar Europaparlamentet sin uppmaning till kommissionen att ytterligare öka sin personalkapacitet för att hantera och stödja landets anslutningsprocess, både i Bryssel och i Chisinau.
23. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, Republiken Moldaviens regering och parlament, Ryska federationen, FN, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och Europarådet.